

НАЦИОНАЛНО ПРЕДСТАВЕНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ
НА И ЗА ХОРА С УВРЕЖДЕНИЯ

ЦЕНТЪР ЗА ПСИХОЛО - ГИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ	
Изх. №	254
Дата	28.10.2013 г.

ДО
КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ
42-РО НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

НАРОДНО СЪБРАНИЕ на РБ	
ВХ №	ПГ-323-00-67
ПОЛУЧЕНО НА	28.10.2013

СТАНОВИЩЕ

На Център за Психологически Изследвания
и
Обединение на национално представителните организации на и за хора с
увреждания

Относно: Приетият от 42-то Народно събрание на първо четене Закон
за изменение на Административнопроцесуалния кодекс.

След като се запознахме с мотивите на вносителите на този законопроект и отчитайки факта, че предлаганата промяна среща острата съпротива на всички наши регионални структури в страната и вече е повод за възникване на сериозни протестни действия от страна на хиляди граждани с увреждания, изразяваме категоричното си несъгласие с приемането на това изменение в Административнопроцесуалния кодекс.

На 23.10.2013 г. на първо четене в Народното събрание бе приет Закон за изменение на Административнопроцесуалния кодекс с параграф единствен, а именно:

В член 133 се правят следните изменения:

„(1) Делата се разглеждат от административния съд по седалището на териториалната структура на администрацията на органа, издал оспорения административен акт, в чиито район се намира постоянния или настоящ адрес или седалището на жалбоподателя, а ако съответната администрация няма териториална структура – от административния съд, в района на който е седалището на органа, издал оспорения административен акт. Когато седалището на издателя на акта е в чужбина, делото се разглежда от Административния съд – град София“.

МОТИВИ:

1. В чл.6, ал.3, от Закона за интеграция на хората с увреждания, изрично е записано, че Националният съвет за интеграция на хората с увреждания дава становища по всички проекти на нормативни актове, стратегии, програми и планове, които засягат правата на хората с увреждания и тяхната интеграция.

Това означава, че всяка промяна в нашето законодателство, която касае права на хора с увреждания трябва задължително да бъде съгласувана с Националния съвет за интеграция на хората с увреждания, който трябва да даде своето писмено становище по конкретния въпрос. Неискането и несъобразяването с това становище, означава, че е налице неспазване на чл.6 от ЗИХУ чрез заобикаляне на това изрично законово изискване. Това означава, че приемането на предлагания текст на първо четене е направено в явно нарушение на българското законодателство, Коего народното събрание на Република България не може, и не бива да си позволява. Това е абсолютно и достатъчно основание решението за приемане на тази поправка да бъде атакувано пред Върховния административен съд;

2. В мотивите на вносителите се твърди, че промяната се прави с цел улесняване на хората с увреждания при упражняване на техните права, съкращаване на срокове при обжалване на решенията на ТЕЛК и процесуална икономия.

Категорично не можем да се съгласим с това схващане, защото:

- Значително се удължава технологичния срок, в който при оформянето на преписката се изпраща заявка до НЕЛК за подготовка на документацията, а съответно се чака и допълнително за обратно връщане на тази документация до компетентния местен съд;
- Поради липса на местни териториални структури на НЕЛК е очевидно, че представител на комисията ще трябва да пътува специално за всеки конкретен казус, което неминуемо ще доведе до увеличаване на разходите за командировки – ресурс, който значително би утежнил държавния бюджет, имайки предвид нарастващата бройка на обжалвани решения на ТЕЛК.
- Ще се изпадне във фактическа невъзможност на членовете на НЕЛК да покрият територията на цялата страна, тъй като състава им е изключително малък на фона на многобройните съдебни спорове в различните области на България. Това би бил един непосилен „туристически маратон“, който ще доведе единствено до зацикляне на процеса, лавинообразно натрупване на приписки и жалби и в крайна сметка ще доведе до неимоверно и най-вече недопустимо забавяне на делата по обжалване. Резултатът ще бъде катастрофален за хората с увреждания, защото практически през времето на забава те ще са лишени от основни доходи, социални помощи и всички останали придобивки, които са им гарантирани от българската държава;
- Изтъква се, че с приемането на тази промяна, няма да се налага хората с увреждания да пътуват, което ще им спести транспортни разходи. Това би могло да важи за една много малка част от тези, които живеят в големите административни центрове, но по никакъв начин няма да се отрази на всички

останали, които така или иначе пътуват дали защото в техния район няма административен съд или пък комисия на ТЕЛК – като ответник. Приемането на тази промяна няма да облекчи тяхното положение по никакъв начин.

- Не на последно място огромно притеснение буди факта, че ще се налага да се организира един постоянен поток от обмен на документация, която поради своето естество е изключително ценна от една страна защото касае здравния статус на пациентите, а от друга, защото съдържа в себе си лични данни. Анализът на сегашното състояние показва, че този обмен в редките случаи, когато се налага се прави чрез Български пощи. Практиката е доказала, че в 20% от случаите имаме загуба на документация, забавя или някакво друго увреждане на пратките. Изхождайки от разбирането, че това са първични документи – оригинали, не можем да не изкажем сериозното си притеснение от това, какво би станало при един постоянен и непрекъснат поток на преписки и документи между НЕЛК и съдилищата в цялата страна.

Единствената дума е хаос, а ние категорично не можем да допуснем това.

3. В процеса на обжалване обикновено се налага извършване на Съдебно медицински експертизи за изясняване на факти по делото. Основно изискване при извършването на тези експертизи е експертите, които в случая са медици, да бъдат независими и да не са в конфликт на интереси при изготвянето и представянето на медицинската експертиза. На практика това е едно изключително трудно осъществимо действие, защото постоянният и масов отлив на медицински кадри, на практика оставя огромни региони от страната без специалисти в отделни области. Неслучайно в последно време имаме едно трайно разформироване на Експертни лекарски комисии. Това се дължи както на липса на специализирани медици, така на нежелание на тези, които са останали да работят в ТЕЛК.

Логично си задаваме тогава въпроса, кой ще осъществява тези постоянни съдебномедицински експертизи и то във всичките области на страната. От една страна това трябва да са независими медици, но ако си представим един малък регион, в който имаме няколко специалиста, които така или иначе се грижат за пациентите с увреждания, лекуват ги, предписват им необходимите процедури и лекарства – познават ги. Очевидно те не биха били независими в преценката си по отношение на същите тези пациенти. От друга страна, това трябва да са утвърдени медици, със солидни познания, с авторитет, който да им позволява да извършват тези експертизи. Имаме ли такива видни лекари навсякъде... За жалост не!

Това означава, че тези дела отново ще бъдат прехвърлени в други съседни райони за разглеждане и решаване.

Ясно е, че решението на тези проблеми трябва да се търси в съседни региони, откъде да се канят лекарски екипи и отделни специалисти, което да гарантира тяхната независимост и липса на конфликт на интереси в работата им.

Това обаче несъмнено ще струва много скъпо, защото постоянното командироване на тези лица в никакъв случай няма да е евтино;

4. Това ще доведе до увеличаване на разходите и на хората с увреждания, които обжалват решенията на ТЕЛК, защото в крайна сметка, ако загубят обжалването те ще трябва да покрият всички тези нови разноси за експерти, командировки, транспорт, пощенски услуги, а вероятно и други допълнителни. Това само по себе си обезсмисля мотива, че се прави в името на тези хора и за тяхно удобство.

Убедени сме, че така предлаганата промяна ще доведе и до драстични разходи в бюджета, защото всички описани дотук процедури ще се нуждаят от финансиране, което в настоящият момент не се налага. Многократно ще се увеличат транспортните разходи, разходите за пощенски услуги и разходите за експерти. Неминуемо ще се наложи увеличаване на административния капацитет на всички съдилища, за да могат да отговорят на това ново изискване. Ще се наложи назначаване на нов специализиран персонал, което също ще доведе до разходване на значителен финансов ресурс;

5. В мотивите на вносителите се споменава и това, че по този начин ще се намали тежестта върху АССГ, но ние не можем да се съгласим с това, тъй като тази система работи от години и не сме забелязали да има някакво значително забавяне в разглеждането на делата или пък допускането на други процесуални пороци. Напротив, смятаме, че в АССГ има изключително добре подготвени съдебни състави, които и на базата на натрупания опит и съдебната практика, са изградили добре действащ механизъм за разглеждане и решаване на делата. Освен това много по-лесно и бързо във времето биха могли да се направят подобрения в работата на АССГ включително и с назначаване на допълнителни съдебни състави със специални функции в тази област, които да се занимават изключително с разглеждането на този тип дела. Това ще доведе до реструктуриране на една институция, но не и до пренагаждане на административната правна система в цялата страна. Разликата между двете е очевиден и не търпи коментар;

Нека не забравяме, че в крайна сметка обжалване на по-горна инстанция ще върне делото отново в София пред ВАС и всички аргументи за удобство и улеснение за хората с увреждания ще отпаднат. Разликата е в това, че връзката между АССГ и ВАС вече е изградена, непосредствена и бърза. Осъществява се на територията на един град и в много кратки срокове. Това несъмнено са предимства пред всички останали аргументи.

В заключение искаме да заявим, че приемането на предложената поправка на Административнопроцесуалния кодекс ще доведе до пълен хаос в системата на административното правораздаване поради липса на организация, практика, специалисти и структурни единици.

Извършването на един такъв преход е дълго и сложно начинание, което неминуемо ще доведе до сериозно буксуване на системата,

натрупване на нерешени казуси и съсипе съдбите на много хора с увреждания, вкарвайки ги в безкрайната спирала на съдебните неуредици.

Ние не можем да се съгласим с това, не можем да го допуснем и сме готови на мащабни национални протестни действия.

Център за Психологически Изследвания

Обединение на Националнопредставителните организации на и за хора с увреждания

Лице за контакт: Станимир Иванов
Телефон: 02/ 981 78 55

Ул. „Г. С. Раковски“ № 77/2